

Verslag – Informatiebijeenkomst impactanalyse ZSS - Maatschappelijke Klankbordgroep Kennisprogramma Zeespiegelstijging (MKBG KP ZSS)

Donderdag 11 juni 2024
16:00-17.00 uur
Microsoft Teams

Aanwezig:

Koen Zuurbier	(PWN)
Harrie Timmer	(Vewin)
Kees van Beveren	(Vissersbond)
Petra Damsma	(Stichting Noordzee)
Sascha van Breukelen	(Landschap NL)
Jannes van Hove	(Brabant Water)
Saskia van Gool	(RWS WVL)
Peter Salverda	(Vitens)
Vylon Ooms	(Verbond van Verzekeraars)
Flos Fleischer	(Landschap Noord-Holland)
René Dekeling	(Watersportverbond)
Charlotte van Leerdam	(Watersportverbond)
Marieke van Gerven	(Evides)
Charlotte van Leerdam	(Watersportverbond)
Laura Plezier	(Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, DGWB, KP ZSS)
Annemiek Roeling	(Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, DGWB, KP ZSS)
Bas Bijl	(Waddenvereniging)
Leonie van der Voort	(Cascade)
Martin Nieuwland	(Gasunie, Netbeheer Nederland)
Marc Janssen	(Stichting Duinbehoud)
Roel Valkman	(TwynstraGudde, Voorzitter)
Sam Robroek	(TwynstraGudde, Secretaris)

Roel Valkman (Voorzitter) heet iedereen welkom en licht het doel van de bijeenkomst toe. Het doel is om de MKBG te informeren over het proces van de impactanalyse.

Saskia van Gool van RWS zal een toelichting geven over de huidige stand van zaken van de impactanalyse, hierna is er tijd om vragen te stellen. Ook zullen we aan het eind van de bijeenkomst kijken hoe de MKBG eventueel betrokken kan zijn bij de impactanalyse.

Er wordt een kort voorstelrondje gedaan (zie lijst hierboven)

Presentatie Saskia van Gool (RWS WV) over de impactanalyse en het proces

Als eerste licht Saskia van Gool (RWS WV) inhoudelijk toe waar de impactanalyse over gaat. Dit is eerder al toegelicht in de klankbordgroep maar er zijn tussentijds al resultaten (uit het kennisprogramma) geboekt die zij nu toe zal lichten (waaronder de tussenbalans).

De impactanalyse moet geordende inzichten geven op:

- De gevolgen van zeespiegelstijging;
- De houdbaarheid van de huidige strategieën, ook in vergelijking met de eventuele oprekmogelijkheden en lange termijn oplossingsrichtingen
- De onderlinge vergelijking van lange termijn oplossingsrichtingen.

De geordende inzichten dienen tot stand te komen met behulp van de criteria uit het Duidingskader. Er worden 18 verschillende criteria gebruikt in de analyse, Saskia van Gool (RWS WV) licht de criteria verder toe. Zoals een aantal economische waarden: Natuur, fysieke leefomgeving en duurzaamheid.

Kosten worden ook in beeld gebracht, dit loopt via een apart traject vanwege de complexiteit.

Voor alle criteria zijn er experts die kijken naar de gevolgen en de beeldvorming om tot de geordende inzichten te komen.

Flos Fleischer (Landschap Noord-Holland) vraagt of het aparte spoor om de kosten in kaart te brengen een soort maatschappelijke kosten bate analyse (MKBA) is.

Annemiek Roeling (DGWB) geeft aan dat men wel de kosten en baten probeert mee te nemen in de analyse. Dit is gevraagd aan RWS WV. Annemiek Roeling geeft aan dat de wens ook is op het CPB erbij te betrekken.

Flos Fleischer (Landschap Noord-Holland) geeft aan dat het gelijk stellen van natuur aan functies zoals recreatie, fysieke leefomgeving niet juist is omdat de natuur bijvoorbeeld een voorwaarde is voor watersport of andere recreatie.

Saskia van Gool (RWS WV) geeft aan dat de criteria niet één op één gelijk zijn en dat er verschillen tussen zitten. Saskia van Gool geeft aan dat prioritering nog niet plaatsvindt in deze fase waarin dit in beeld gebracht wordt. In de communicatie moet men duidelijk maken dat de maatschappelijke discussie moet bepalen welk criteria belangrijk is.

Flos Fleischer (Landschap Noord-Holland) geeft aan dat men weg moet blijven bij politieke discussies.

Annemiek Roeling (DGWB) vraagt of natuur en biodiversiteit ook één van de sturende keuzes moet zijn. Natuur draagt bij aan de draagkracht van het systeem.

Alle inzichten en de redeneringen van de experts achter de geordende inzichten worden vastgelegd in een database en van alle sessie die gehouden worden met de expertteams worden rapporten gemaakt (samenvattingen per ronde worden

samengevat in een groot eindrapport). Dit is allemaal input voor de herijking van de deltabeslissing.

Vragen n.a.v. presentatie Saskia van Gool (RWS WVL)

*Kees van Beveren (Vissersbond) merkt op dat de visserij ontbreekt in de 18 criteria en dat het scenario 'zeewaarts' een enorm effect zal hebben op de visserij. Saskia geeft aan dat de criteria zijn samengesteld vanuit de vorige deltabeslissingen op basis van de huidige strategie. Je zou deze eventueel onder de economische sector apart kunnen zien, of onder landbouw. Het is belangrijk dat visserij een plek krijgt. **Saskia van Gool (RWS WVL) neemt de opmerking mee en kijkt in hoeverre dit al een plek krijgt in het criterium landbouw.***

Marieke van Gerven (Evides) vraagt hoe ze de plaats van leveringszekerheid (drinkwater) moet zien binnen de criteria. Saskia van Gool (RWS WVL) geeft aan dat daar vanuit het deltaprogramma zoetwater ook naar gekeken wordt. Deze informatie wordt gebruikt voor het duidingskader. De concrete vraag is hoe de leveringszekerheid in beeld is gebracht. Saskia van Gool zal hier naar kijken.

Marc Janssen (Stichting Duinbehoud) vraagt wanneer de eerste resultaten verwacht kunnen worden. Saskia van Gool geeft aan dat de eerste resultaten ergens begin 2025 verwacht kunnen worden (dan zijn alle expertteam rondes geweest).

Koen Zuurbier (PWN) geeft aan dat het onderwerp leveringszekerheid lastig is om in beeld te brengen. Hij geeft aan om daar in mee te denken vanuit PWN.

Petra Damsma (Stichting Noordzee) merkt op dat natuur cruciaal is en dat het belangrijk is om een kader te hebben maar dat zij bang is dat hierdoor onderwerpen gemist worden die wel van belang zijn. Zo kunnen neveneffecten van maatregelen en veerkracht van natuur maatregelen (nature-based solutions). Zij vraagt zich af of de dwarsverbanden nog in beeld worden gebracht.

Saskia van Gool (RWS WVL) geeft aan dat er per criterium wordt gekeken wat de positieve en negatieve gevolgen zijn. Er wordt gekeken hoe dit eventueel doorwerkt in andere criteria maar dit wordt niet direct in beeld gebracht. Als er ook naar tweede en derde orde effecten gekeken moet worden wordt de impactanalyse te complex. Petra Damsma (Stichting Noordzee) geeft aan dat het wel goed zou zijn om hier iets over te zeggen.

Annemiek Roeling (DGWB) geeft aan dat de volgende themabijeenkomst ook over de natuur gaat en dat er ook een consortium gaat over de gevolgen voor natuur. Er is dus bredere aandacht voor de natuur.

Sacha van Breukelen (Landschap NL) vraagt of er ook gekeken wordt naar 'building with nature' en 'nature based solutions'. Annemiek Roeling (DGWB) geeft aan dat er een consortium wordt opgezet wat daar op gericht is.

Roel Valkman (Voorzitter) bedankt iedereen en Saskia van Gool (RWS WVL) voor haar verhaal en sluit af.